

Određivanje mirovine

mirovinsko.hr

hzmno ■ HRVATSKI ZAVOD ZA
MIROVINSKO OSIGURANJE

ODREĐIVANJE MIROVINE

Svota mirovine računa se tako da se osobni bodovi pomnože s **mirovinskim faktorom i aktualnom vrijednošću mirovine**. U svotu mirovine uračunava se, odnosno sastavni je dio mirovine **dodatak na mirovinu**.

Dodatak se utvrđuje na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju i **određuje se na mirovine ostvarene u razdoblju od 1999. do 2010. godine u rasponu od 4% do 27%, a od 1. siječnja 2010. u iznosu od 27%**.

Pravo na dodatak nemaju: korisnici obiteljske mirovine, određene nakon 1. siječnja 1999. od mirovine ostvarene prema propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju koji su važili do 31. prosinca 1998., korisnici najviše mirovine, korisnici najniže mirovine, korisnici mirovina ostvarenih i/ili određenih na temelju posebnih propisa pod povoljnijim uvjetima od uvjeta određenih prema ZOMO-u.

Od 1. siječnja 2012. dodatak je sastavni dio mirovine.

Osobni bodovi

Osobni bodovi **ovise** o mirovinskom stažu i plaćama koje je osiguranik ostvario za vrijeme radnog vijeka, a **utvrđuju se** tako da se **prosječni vrijednosni bodovi** pomnože s **ukupnim mirovinskim stažem i polaznim faktorom** i jednako se računaju za sve vrste mirovina.

Pri određivanju **invalidske mirovine u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti**, vrijednosni bodovi određuju se za najmanje **40 godina mirovinskog staža**.

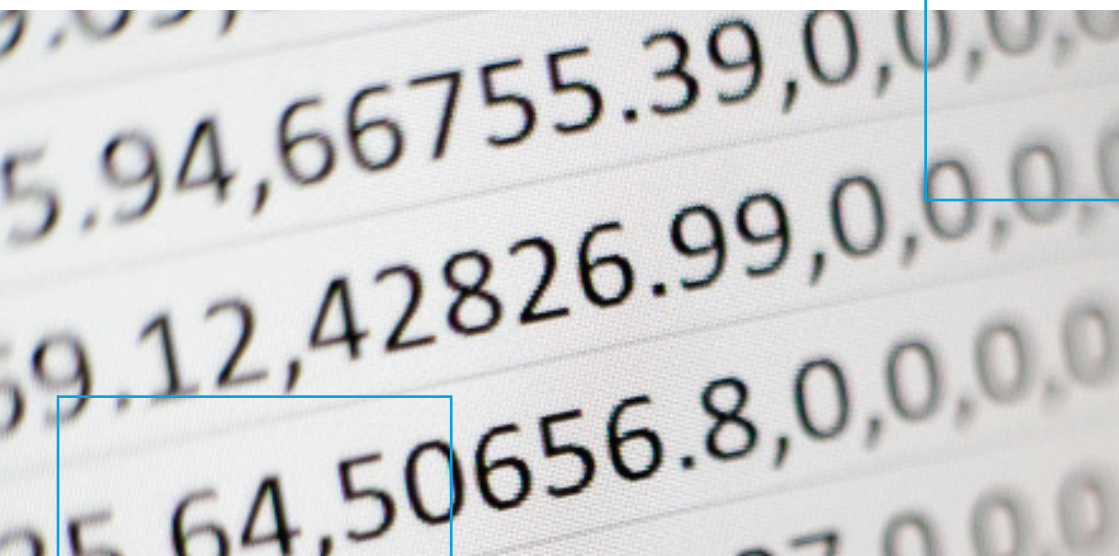
Pri određivanju **obiteljske mirovine** osobni se bodovi određuju od vrijednosnih bodova umrlog osiguranika, s tim da se vrijednosni bodovi određuju za najmanje **21 godinu mirovinskog staža**.

Ako je **osiguranik umro zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti**, za određivanje obiteljske mirovine vrijednosni bodovi određuju se za najmanje **40 godina mirovinskog staža**.

Vrijednosni bodovi

Vrijednosni bodovi **računaju** se tako da se plaća, odnosno osnovica osiguranja podijeli s prosječnom godišnjom plaćom svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj za istu kalendarsku godinu, a za izračun uzimaju se u obzir plaće od 1970. do godine koja prethodi godini ostvarivanja prava.

Plaća ostvarena u godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu ne uzima se za utvrđivanje vrijednosnih bodova već se za tu godinu uzimaju prosječni vrijednosni bodovi razmjerno stažu osiguranja u toj godini. Stoga, ako je dan priznanja prava na mirovinu 31. prosinca ili neki raniji datum u toj godini, plaća ostvarena za tu godinu kao i otpremnina neće se uzeti za izračun visine mirovine.

Prosječni vrijednosni bodovi

Prosječni vrijednosni bodovi računaju se kao prosjek vrijednosnih bodova u obračunskom razdoblju.

Polazni faktor

a) Vrijednost polaznog faktora za **invalidsku mirovinu, privremenu invalidsku mirovinu, starosnu mirovinu, obiteljsku mirovinu nakon smrti osiguranika, prijevremenu starosnu mirovinu zbog stečaja i starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika iznosi 1,0.**

b) Polazni faktor za starosnu mirovinu

Polazni faktor za određivanje starosne mirovine povećava se osiguraniku koji prvi put stječe pravo na mirovinu nakon navršene starosne dobi propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu i ima 35 godina mirovinskog staža za 0,45% za svaki mjesec nakon navršenih godina života propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu, a najviše za 5 godina.

Osiguraniku – ženi u razdoblju od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2029., koja prvi put stječe pravo na mirovinu i ima najmanje 35 godina mirovinskog staža, mirovina se povećava 0,45% za svaki mjesec koji je protekao od navršene starosne dobi za starosnu mirovinu iz prijelaznog razdoblja (članak 180. ZOMO-a), u 2023. godini računa se od navršene 63 godine i 3 mjeseca do dana ostvarivanja prava, u 2024. godini računa se od navršene 63 godine i 6 mjeseca života, a najviše za pet godina.

Polazni faktor za izračun starosne mirovine osiguranika koji prvi put stječe pravo i koji je navršio 41 godinu staža osiguranja u efektivnom trajanju prije navršene starosne dobi propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu, povećava se za 0,15% po mjesecu za svaki mjesec nakon navršenih godina života propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika.

Nakon navršenih godina života propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu polazni faktor povećava se za 0,45% po mjesecu i može iznositi najviše 1,27.

Za određivanje obiteljske mirovine iza osiguranika koji je umro nakon navršene 65. godine života i nije stekao pravo na mirovinu vrijednost polaznog faktora utvrđuje se na jednak način.

c) Polazni faktor za starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika

Polazni faktor za određivanje starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika koji prvi put stječe pravo na mirovinu nakon navršene 60. godine života i ima 41 godinu staža osiguranja u efektivnom trajanju utvrđuje se na način da se polazni faktor 1,0 povećava za 0,15% po mjesecu za svaki mjesec nakon navršenih godina života propisanih za stjecanje prava, a najviše za pet godina.

Isti je polazni faktor i za **određivanje obiteljske mirovine** iza osiguranika koji je u trenutku smrti ispunjavao uvjete za starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika.

d) Polazni faktor za prijevremenu starosnu mirovinu

Polazni faktor za određivanje prijevremene starosne mirovine određuje se tako da se polazni faktor 1,0 smanjuje za svaki mjesec ranijeg odlaska u mirovinu prije navršenih godina života osiguranika propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu za 0,2%.

Polazni faktor ovisi o broju mjeseci ranijeg stjecanja prava na mirovinu u odnosu na propisanu dob za starosnu mirovinu. Smanjenje polaznog faktora je trajno i ne ovisi o duljini mirovinskog staža.

Mirovinski faktor

Mirovinskim faktorom određuje se u kojem se opsegu uzimaju osobni bodovi pri izračunu mirovine.

a) Mirovinski faktor iznosi **1,0** za **starosnu, prijevremenu starosnu i invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti.**

b) Mirovinski faktor za privremenu invalidsku mirovinu koja se isplaćuje za vrijeme nezaposlenosti iznosi 0,8.

c) Mirovinski faktor za **invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti:**

- koja se isplaćuje za **vrijeme nezaposlenosti** iznosi **0,8**

- koja se isplaćuje osiguraniku za **vrijeme zaposlenja**, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti iznosi **0,5**

- **uzrokovanu ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću** koja se isplaćuje osiguraniku za **vrijeme zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti** iznosi **0,6667.**

d) Mirovinski faktor za **obiteljsku mirovinu** ovisi o broju članova obitelji i iznosi **0,77** (za jednog člana) **do 1,1** (za četiri ili više članova obitelji). Obiteljska mirovina koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena određuje se primjenom mirovinskog faktora prema kojem je određena obiteljska mirovina.

e) Mirovinski faktor za **prijevremenu starosnu mirovinu koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena** iznosi **1,0.**

f) Mirovinski faktor za određivanje starosne mirovine stečene prema posebnim propisima o pravima djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, prijašnjim propisima o pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika, o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, o pravima djelatnika unutarnjih poslova, o pravima djelatnika na izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privrednih prijestupa i prekršaja ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja ili propisu o pravima profesionalnih vatrogasaca **koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena iznosi 1,0.**

Mirovinski faktor za određivanje starosne mirovine ovih **kategorija koja se isplaćuje za vrijeme zaposlenja s punim radnim vremenom, iznosi 0,5.**

DODANI STAŽ

Roditelju – majci ili posvojiteljici koja ostvaruje pravo na mirovinu u ukupni mirovinski staž za određivanje mirovine, stvarno navršenom mirovinskom stažu dodaje se i razdoblje od šest mjeseci za svako rođeno ili posvojeno dijete (**ne za uvjet za stjecanje prava nego za određivanje visine mirovine**).

Roditelju - majci ili posvojiteljici kojoj se u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti mirovina određuje kao osnovna mirovina razdoblje od šest mjeseci za svako rođeno ili posvojeno dijete dodaje se na dio mirovine koji pripada za mirovinski staž ostvaren prije odnosno nakon uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje, ovisno o tome u kojem je razdoblju navršen pretežiti staž.

Iznimno, ako je umjesto roditelja – majke ili posvojiteljice dodatni roditeljni dopust prema propisima o roditeljnim i roditeljskim potporama koristio roditelj – otac ili posvojitelj djeteta, pri ostvarivanju prava na mirovinu dodani staž u trajanju od šest mjeseci dodat će se roditelju ocu djeteta ako je koristio pretežni dio dodatnog roditeljnog dopusta.

Pravo na dodani staž roditelj ne ostvaruje ako mu je oduzeta roditeljska skrb.

Odredbe o dodanom stažu odgovarajuće se primjenjuju i na člana obitelji osiguranika koji nakon stupanja na snagu ZOMO-a ostvari pravo na obiteljsku mirovinu nakon smrti osiguranika.

NAJNIŽA MIROVINA

Osiguraniku koji ostvaruje mirovinu samo prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, a mirovina određena na osnovi navršenog mirovinskog staža i ostvarenih plaća manja je od najniže mirovine, određuje se po službenoj dužnosti najniža mirovina.

Upravno vijeće Zavoda utvrđuje vrijednost najniže mirovine svake kalendarske godine od 1. siječnja i 1. srpnja.

Od 1. siječnja 2023. najniža mirovina određuje za svaku godinu mirovinskog staža u visini 103% aktualne vrijednosti mirovine na dan određivanja mirovine. Najniža mirovina određuje se uz primjenu polaznog faktora i mirovinskog faktora.

Visina najniže mirovine **računa se** tako da se svaka puna godina mirovinskog staža pomnoži s vrijednošću najniže mirovine u trenutku priznanja prava na mirovinu, uz primjenu odgovarajućeg polaznog faktora i mirovinskog faktora te se može odrediti kao starosna mirovina, prijevremena starosna mirovina, invalidska i obiteljska mirovina.

Najniža mirovina **ne pripada** korisniku starosne, prijevremene starosne, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, obiteljske mirovine, korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, odnosno korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti **za vrijeme zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena.**

NAJVIŠA MIROVINA

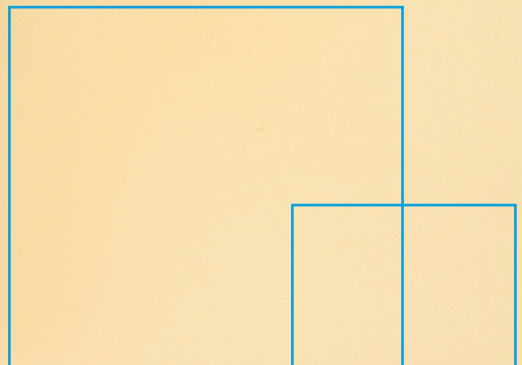
Prema Zakonu o najvišoj mirovini (Narodne novine, broj 162/98, 82/01) određuje se najviša mirovina koju može ostvariti osiguranik kojemu se mirovina određuje prema ZOMO-u, a izračunava na način da se ukupni mirovinski staž osiguranika iskazan u obliku decimalnog broja pomnoži s 3,8 vrijednosnih bodova i polaznim faktorom te se tako izračunati osobni bodovi pomnože s mirovinskim faktorom i aktualnom vrijednošću mirovine. U slučaju kada svota mirovine, izračunata prema odredbama ZOMO-a, prelazi svotu određenu prema spomenutom Zakonu, određuje se svota najviše mirovine.

Najviša mirovina hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i zastupnicima u Hrvatskom državnom saboru određuje se u visini dvije svote najviše mirovine za 40 godina mirovinskog staža.

Na zastupnike VII. saziva Hrvatskog sabora koji obnašaju zastupničku dužnost u prvom mandatu u cijelosti se primjenjuju odredbe ZOMO-a, i **limit je 3,8 vrijednosnih bodova.**

USKLAĐIVANJE MIROVINA

Aktualna vrijednost mirovine (AVM) je utvrđena svota mirovine za jedan osobni bod.

AVM koja se primjenjuje od 1. siječnja i 1. srpnja svake kalendarske određuje se tako da se AVM uskladi po stopi koja se dobije tako da se zbroji stopa promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi i stope promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi, i to:

- ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa manji ili jednak 50%, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 30% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 70% stope promjene prosječne bruto plaće ili
- ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa veći od 50%, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 70% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 30% stope promjene prosječne bruto plaće.

U slučaju kada je stopa usklađivanja AVM-a jednaka nuli ili manja od nule, mirovine se ne usklađuju.

AVM utvrđuje Upravno vijeće Zavoda na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku, najkasnije dva mjeseca nakon isteka svakog polugodišta.

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

Središnja služba
A. Mihanovića 3
10000 Zagreb
Hrvatska

INFOTELEFONI

01 4595 011
01 4595 022

(radnim danom od 8 do 16 sati)

HRVATSKI ZAVOD ZA
MIROVINSKO OSIGURANJE